పనివాళ్ళ పెళ్ళిలక్ష్మి

"ఒరేయ్ శంకరం ఆ రామ్మూర్తి మేస్టారు యిప్పటికే నాలుగైదు సార్లు కబురుపెట్టారు. ఒక్కసారి వెళ్ళి కన్పించి రారాదూ?" అన్నం వడ్డిస్తూ జానకమ్మ కొడుకు శంకరంతో అంది.

ఆ మాటకి చివ్వున తలెత్తాడు శంకరం..... "నాకు ఊపిరి పీల్చుకునే తీరికే లేదు చూస్తున్నావ్ కదా? ఇంక వాళ్ళింటికి యెప్పుడు వెళ్తాను? అయినా యింతకీ నాతో ఆయనకి ప్రత్యేకమైన పనులే ముంటాయి చెప్పు? ఎప్పుడో చిన్నప్పుడు నాకు ట్యూషన్ చెప్పేరు. ఆ కనెక్షన్ అంతటితో అయిపోయింది. మేస్టారి స్నేహితులు నాన్నగారా? లేరు.... ఆ సంబంధం కూడా లేనట్లే. ఇప్పుడు నేనింత పొజిషన్లో ఉన్నపుడు కూడా 'ఒక్కసారి యింటికి రా' అని కబురు పంపటమేమిటి? ఆ సందులు గొందులు తిరిగి ఆ పాక వెతుక్కుని తీరా నేను వెళితే ఆ ముసలాయన యింట్లో ఉంటారు లేకపోతారు..... ' అంటూ చెయ్యి కడుక్కుని విసురుగా లేచాడు కంచం దగ్గర్నుంచి.

"అమ్మా, యివాళ ట్యూషన్కి వెళ్ళనం"టూ మారాం చేస్తూ యేడుస్తున్న ఏడేళ్ళ శంకరం అరక్షణం కళ్ళముందు మెదిలి అర్థయుక్తంగా నవ్వుకుంది జానకమ్మ.... 'ఎంతలో యెంతగా యెదిగి పోయావురా శంకరం?' అనుకుంటూ.

ముందు హాలులోకి వచ్చిన శంకరం తనకోసమే వెయిట్ చేస్తున్న స్టూడెంట్స్ కొందరిని కలుసుకుని హడావుడిగా స్కూటర్ మీద కాలేజీకి బయలు దేరాడు.

'క్షణం తీరిక లేని జీవితమై పోయింది.' కనీసం 'అమ్మా'? అని ఆప్యాయంగా తనతో రెండు ముక్కలు మాట్లాడే తీరిక కూడా లేదు. ఉన్నంత సేపూ కాలేజీ ఆ తర్వాత ట్యూషన్స్. ఇరవై నాలుగ్గంటలూ చదువు ... చదువు... చదువు! చదువే ఒక ప్రపంచం అయిపోయింది! చిన్నప్పుడంతా 'చదువుకోరా వెధవా!' అని తిట్టేది తను ఇప్పుడు 'ఆ చదువులు చెప్పడం కాస్త తగ్గించుకోరా నాయనా' అనవలసి వస్తోంది. అయినా యింకా యెన్నాళ్ళీ సంసార తాపత్రయం? త్వరలో శంకరం పెళ్ళి జరిపించేస్తే తన బాధ్యత కొంత తగ్గుతుంది. ఆ వచ్చే కోడలు కొడుకుని కాస్త అదుపులోనూ పెట్టుకుంటుంది. ఆ తర్వాత యిద్దరూ కలిసి పద్మ పెళ్ళి జరిపించేస్తారు.... కొడుకుని సాగనంపిన జానకమ్మ అలా ఆలోచిస్తూ అక్కడే నిలబడి పోయింది....

'ఊఁ అయితే అమ్మగారు మళ్ళీ అన్నయ్య పెళ్ళి కలలు కంటున్నారన్న మాట!' అప్పుడే అక్కడికి వచ్చిన పద్మ పరిహాస మాడింది.

"నేనేమో వాడి పెళ్ళి కలలు కంటున్నాను... వాడేమో నీ పెళ్ళి కలలు కంటున్నాడు. కట్నమెంతైనా సరే యిచ్చి నిన్నొక ఆఫీసరు భార్యని చెయ్యాలని పట్టుదలగా ఉంది వాడికి.... ఎవరి కళ్యాణ ఘడియ యెప్పుడు రాసి పెట్టి ఉందో?" తన మామూలు వేదాంత ధోరణిలో పడిపోయింది జానకమ్మ.

* * * * *

శివరామయ్య, రామ్మూర్తి చిన్ననాటి స్నేహితులు. శివరామయ్య ఒక ఆఫీసులో గుమాస్తాగా స్థిర పడ్డాడు. రామ్మూర్తి ఉపాధ్యాయ వృత్తిని చేపట్టాడు.

శివరామయ్య, జానకమ్మల సంతానం శంకరం, పద్మ. ముగ్గురు కూతుళ్ళు, ముగ్గురు కొడుకులతో రామ్మూర్తి సంసారం పెద్దదైంది. ఆదాయం ఒకటి, వ్యయం మూడుగా సాగిపోయింది. కాని, ఆర్థికంగా యెన్ని యిబ్బందుల్ని యెదుర్కొన్నా రామ్మూర్తి ముఖంలో చెదరని చిరునవ్వు అతని మనో నిబ్బరానికి ప్రతీకగా నిలిచి ఉండేది. ఎప్పుడైనా శివరామయ్య ఒక స్నేహితుడిగా కష్టాలలో పాలు పంచుకుందామని యే చిన్న విషయం కదిపినా... 'చూడు శివా, యీ సంసారం ఒక మహాసాగరం.... ఒడిదుడుకులు తప్పవు.... తట్టుకుని ఆత్మ స్థైర్యంతో నిలబడాలి గానీ ప్రతీ చిన్న విషయానికీ చలించి పోతే మన పెద్దరికం చిన్నబోదూ?" అనేవారు నవ్వుతూ.

ఆ యేడు శంకరం పదవతరగతికి వచ్చాడు. ఉద్యోగం రీత్యా ప్రమోషన్ మీద శివరామయ్యకి మరో ప్రాంతానికి బదిలీ అయింది. శంకరం చదువు మధ్యలో ఆగిపోవడం యిష్టం లేక కుటుంబాన్ని అక్కడే వదిలి తానొక్కడే వెళ్ళిపోయారు శివరామయ్య వెళ్ళేముందు రామ్మూర్తిని కలిసి.....

'ప్రమోషన్ వదులుకోలేక నేను వెళుతున్నాను. కాని, శంకరం చదువు బాధ్యత పూర్తిగా నీకే అప్పగిస్తున్నాను. అంటే యిప్పుడు మాత్రం నేను చూడటం లేదా? అంటావేమో. ఓనమాలు దిద్దించిన నీ చేతుల మీదుగానే వాడు టెన్త్ మంచి మార్కులతో పాస్ కావాలి. వాడి భవిష్యత్తంతా యీ ఒక్క యేడు చదువు మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. వాడు చూస్తే వట్టి జులాయి వెధవలా తిరుగుతున్నాడు. నా మాట కూడా లక్ష్యపెట్టకుండా ఉన్నాడు. నువ్వే యేదో భయం చెప్పి వీడిని మంచి మార్గంలో పెట్టాలి'... తండ్రి ప్రక్కనే నించున్న శంకరం తండ్రిని, మేస్టారిని ఓసారి మ్రింగేసేలా చూసాడు.

కొంచెం సేపు ఆలోచించిన రామ్మూర్తి... 'శివా, నువ్వు యేమనుకోనంటే చిన్న మాట.... చాలా రోజులుగా చెప్పాలనుకుంటూనే సంశయిస్తున్నాను. నెలకి ఎంతో కొంత ట్యూషన్ ఫీజు పంపించు. నా ఆర్థిక యిబ్బందుల దృష్ట్యా అడుగుతున్నాను. మరేమీ అనుకోకు...' వ్యక్తిత్వాన్ని చంపుకుని అలా అడిగినందుకు తనలో తనే కుంచించుకు పోయారు రామ్మూర్తి మేస్టారు.

ఎప్పుడూ లేనిది రామూర్తి నోటి వెంట ఆ మాటలు శివరామయ్యకి చాలా ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించాయి.... 'దీనిలో అనుకునే దేముంది రామ్మూర్తీ .... ఎంత పంపమంటావో చెప్పు.... నేను మాత్రం అంత పరిస్థితులు అర్థం చేసుకోలేని వాడినా?' అన్నారు.

'నెలకి ఒక యాభై పంపు చాలు....' అంటున్న మేస్టారి వైపు కొరకొరా చూసాడు శంకరం.... మిగతా పిల్లల దగ్గర పాతిక రూపాయిలు తీసుకోవడం తను కళ్ళారా చూసాడు.... మరి తన దగ్గర యాభై తీసుకుంటారా?

'వస్తాను రామ్మూర్తీ...... మా వాడిని నీ చేతులలో పెట్టాను మరి..... ' అంటూ శెలవు తీసుకున్నారు.

ఆ యేడు శంకరం ఉత్తమ శ్రేణిలో ఉత్తీర్ణుడు కావడం శివరామయ్య దంపతులకు కించిదాశ్చర్యాన్ని, శంకరానికి కించిత్ గర్వాన్ని కలుగ జేసింది. 'రామ్మూర్తీ, నీ దయవల్ల శంకరం యిన్నాళ్ళకి ప్రయోజకుడయ్యాడ'ని తండ్రి రామ్మూర్తి మేస్టారి చేతులు రెండూ పట్టుకుని అభినందించడంతో శంకరం మనసు చివుక్కుమంది. కష్టపడి చదివినది తను..... పరీక్షలు రాసినది తను.... మరి నాన్న తనని పొగడకుండా రామ్మూర్తి మేస్టారిని అభినందిస్తారేం?

* * * * *

ఆ తర్వాత శివరామయ్య సకుటుంబంగా విశాఖపట్నం వదిలి వెళ్ళి పోవడం, మరొక మూడేళ్ళలో శివరామయ్య గుండెపోటుతో హఠాత్తుగా మరణించడం, శంకరం ఎమ్. ఎస్. సి. పి. హెచ్‌డి. చేసి లెక్చరర్గా తిరిగి విశాఖరావడం అన్నీ కాలచక్రంలో గిర్రున తిరిగిపోయాయి.

రామ్మూర్తి మేస్టారు కూడా రిటైరయ్యారు. పెద్ద కొడుకు విశాఖలోనే అకౌంటెంట్గా సెటిలయ్యాడు. ఇద్దరు పిల్లలు. పెద్దమ్మాయి పెళ్ళితో ఆర్థికంగా చాలా దెబ్బతింది రామ్మూర్తి సంసారం. రిటైరయినా మళ్ళీ జీవనోపాధి కోసం యేవో ఎకౌంట్స్ రాసి నెలకి మూడొందలు సంపాదించు కుంటున్నారు. రెండవవాడు ఢిల్లీలో ఐ. ఏ. యస్. ఆఫీసరు..... యింటిని కొంత వరకు ఆదుకొంటున్నాడు. ఇంకా యిద్దరాడపిల్లల బాధ్యత తీరాలి.

ఇన్నేళ్ళ తర్వాత తన శిష్యుడి కొడుకు శంకరం యీ ఊరికే లెక్చరర్గా తిరిగి వచ్చాడని తెలిసి రామూర్తి మేస్టారు చాలా ఆనందించారు. శంకరాన్ని ఒక్కసారి చూడాలనీ, మనసారా అభినందించాలనీ మనసు ఆరాటపడింది. ఒకటి రెండుసార్లు తనే వెళ్దామనుకున్నారు కాని.... యీ వయసులో తను చేస్తున్న ఆ ఉద్యోగం వల్లనేమో సాయంకాలానికి నిస్త్రాణగా అయిపోతున్నారు. ఎక్కడికీ కదిలే ఓపిక

ఉండడం లేదు.

★ ★ ★ ★ ★

'శంకరం, నిన్న మళ్ళీ మేస్టారు కబురు చేసేరురా ఒక్కసారి రమ్మని.... ఏదో ముఖ్యమైన విషయం మాట్లాడాలిట.... ఈరోజు కాలేజీ అయి పోయాక ఒక్కసారి వెళ్ళికూడదూ?' ఏమంటాడో నని సంశయిస్తూనే చెప్పింది జానకమ్మ.

బూట్లు వేసుకుంటున్న శంకరం తలెత్తలేదు.... తలెత్తకుండానే 'సాయంకాలం చాలా ముఖ్యమైన పార్టీ ఉందమ్మా. వెళ్ళకపోతే బాగుండదు. అంత ముఖ్యమైన విషయమేమిటో కబురు పెట్టొచ్చుగా?' అన్నాడు.

'నీతో స్వయంగా మాట్లాడాలంటున్నప్పుడు కబురెలా పెడతారురా? ఈ పార్టీలవీ యెప్పుడూ ఉండేవే .... ఒక్కసారి వెళ్ళి కలసివస్తే సరిపోయే దానికి యిన్ని వాదనలు.... వాయిదాలు యెందుకురా?' చాలా సౌమ్యంగా అనాలనుకున్నా చివరిమాటలు కరుగ్గానే వచ్చాయి.

'ఎంత సేపూ తన మాట తనదే గాని నా గురించి ఆలోచించదేం? అసలే రామ్మూర్తి మేస్టారి ఆర్థిక పరిస్థితి అంతంత మాత్రంగా ఉంది. ఎదిగిన ఆడపిల్లలు గుండెల మీద కుంపటిలా కూర్చున్నారు..... తను చూస్తే ఆయనదగ్గర చదువుకున్న వాడు. ఒకటి రెండు సార్లు తన తండ్రి పరిహాసానికే కావచ్చు మేస్టారి కూతురు శకుంతల గురించి .... 'మా కోడలు పిల్ల కన్పించదేం?' అనడం తను చెవులారా విన్నాడు. ఇప్పుడు 'నా స్నేహితుడి కొడుకువి నా మాట కాదనకం'టూ తనని మొహమాట పెట్టేస్తే? తను మాత్రం మారు మాట్లాడ గలడా? పోనీ యింకేదో సాకు చెప్దామన్నా శకుంతల అపురూప సౌందర్యవతి.... 'మీ నాన్నే బ్రతికి ఉంటే తప్పకుండా నా మాట మన్నించే వాడంటే తను కాదనగలడా? ఇన్ని చిటిగేష న్సున్నాయి కాబట్టే తను వెళ్ళడానికి సంశయిస్తు న్నాడు... అమ్మ అర్థం చేసుకోదేం?

'నాతో పాటు చదువుకున్న రఘు యీ ఊళ్ళోనే ప్రాక్టీస్ పెట్టాలనుకుంటున్నాడు. జగదాంబ సెంటర్‌లో యీ రోజు క్లినిక్ ఓపెన్ చేస్తున్నాడు. నన్ను మరీ-మరీ రమ్మని చెప్పి కార్డు పంపించాడు. వెళ్ళకపోతే బాగుండదు. పైగా యీరోజు మన సైట్ కొకసారి వెళ్ళి చూసిరావాలి.... వచ్చే నెలలో యిల్లు కూడా ప్రారంభించాలనుకుంటున్నాను.... ' చెప్ప దలచుకున్న రెండు మాటలు గడగడా చెప్పేసి వెళ్ళి స్కూటర్ స్టార్ట్ చేసాడు శంకరం.

★ ★ ★ ★ ★

అది ఒక అత్యాధునిక మైన బిల్డింగ్. 'డా. రఘుకుమార్ ఎమ్. డి.' అన్న బోర్డు విద్యుద్దీపాల తోరణాల కాంతిలో ధగధగా మెరిసి పోతోంది.

ఆహ్వానితులు ఒక్కొక్కరే వచ్చి ఖాళీ కుర్చీల నలంకరిస్తున్నారు.

శంకరం కళ్ళు రఘుకోసం ఆత్రుతగా వెదికాయి... ఎక్కడా కన్పించలేదు.

రఘుకి దగ్గరవాళ్ళు గాబోలు కొంత మంది పార్టీ యేర్పాట్లలో హడావుడిగా తిరుగుతున్నారు. తన ఉనికినే పట్టించుకోలేదు యెవ్వరూ. చూస్తూ ఉండగానే అరగంటలో హాలంతా ఆహ్వానితులతో

వెంట పోయింది. ఎవరి నోట విన్నా రఘు గురించిన ప్రశంసలే..... కాని, రఘు జాడ మాత్రం లేదు.

ఒకరిద్దరు ముఖ పరిచయస్తులు తనని విష్ చేసి వెళ్ళి తమ స్థానాలలో తిరిగి కూర్చున్నారు. ఆతృత నణచుకోలేక శంకరం స్టేజి దగ్గరగా వెళ్ళి ఓ వ్యక్తి నడిగాడు .. 'డా. రఘు ఎక్కడ?' అని. ఇంత పార్టీ యేర్పాటు చేసిన అసలు వ్యక్తి కనీసం యెదురుగా వచ్చి పలుకరించనైనా లేదని చాలా చిరాగ్గా ఉంది శంకరానికి.

'ఇప్పటికి వందమందికి చెప్పాను.... ఎవరో ముఖ్యమైన అతిథులు రావలసిన వాళ్ళు రాలేదని తీసుకురావడానికి "కారులో వెళ్ళారు' తనకంటే రెట్టింపు విసుగ్గా సమాధాన మిచ్చాడా వ్యక్తి.

'అదిగో డాక్టరుగారు వచ్చేసారు.... ' జనంలో కలకలం.

'రఘుకి అంత ముఖ్యమైన అతిథి యెవరు?' శంకరానికి ఆతృత మరీ యెక్కువైంది. గేటువైపు చూసిన శంకరం అవాక్కయి పోయాడు. రఘు కారులో నుండి దిగివస్తున్న ఒక ముసలాయన్ని చేయి పట్టుకుని జాగ్రత్తగా నడిపించుకుని తీసుకు వస్తున్నాడు.... అతను.... ఎవరు? ఎక్కడో చూసిన గుర్తు. ని.... జ.... మే.... అతను రామ్మూర్తి మేస్టారు!!

ముడతలు పడ్డ శరీరం, పళ్ళూడిపోయిన బోసి నోరు, ముగ్గు బుట్టలాంటి తల.... నేడో రేపోరాలిపోయే పండుటాకులాగున్నారు. ఒకటి రెండు సార్లు రఘు నోటనే మేస్టారి ఆర్థిక పరిస్థితి గురించి విన్నాడు తను. పెళ్ళి కెదిగిన యిద్దరమ్మాయిలు, పెళ్ళి చేయలేని అసమర్థత అతన్ని బాగా కృంగదీసాయనీ చెప్పాడు రఘు. పోనీ, రెండవ కొడుకు పెళ్ళికి వచ్చిన కట్నంతో అమ్మాయి పెళ్ళి జరిపించవచ్చు కదా? అని తను రఘుతో అంటే రఘు నవ్వాడు కూడా. 'కన్న కొడుకుని కట్నం కోసం అమ్ముకోలేను' అంటారు. పాపం మేస్టారి భార్య, ఎల్లాలు కూడా యీ విషయంలో యెంతగానో నచ్చ జెప్పి విఫలులయ్యారుట.' అన్నాడు.

'నలుగురు నడిచే త్రోవన నడవక యిదేం

పునాది రాళ్ళు

మూర్ఖపు పట్టుదలో?' మరి తను మాత్రం కట్నం తీసుకుందుకు సిద్ధంగా ఉన్నాడు గదా? అమలాపురం వాళ్ళు రెండున్నర లక్షలు రెడీ క్యాష్ యిస్తామంటున్నారు... రాజమండ్రి వాళ్ళు రెండు లక్షలు కట్నం యిచ్చి ఒక్కర్తే పిల్ల కాబట్టి లాంఛనాలన్నీ ఘనంగా జరుపుతామని కబురు పెట్టారు.... ఎటు మొగ్గాలో తేల్చుకో లేక సతమత మవుతున్నాడు తను..... నవ్వు కున్నాడు శంకరం.

'నావల్ల మీ కందరికీ కలిగిన అసౌకర్యానికి క్షంతవ్యుడిని. నాకు ఓనమాలు నేర్పి, నా విద్యా జీవితానికి పునాది వేసిన శ్రీ రామ్మూర్తి మేస్టారి చేతుల మీదుగానే యీ కార్యక్రమం జరిపించ దలచాను. ఒక భవనం పది కాలాలపాటు నిశ్చలంగా నిలబడిందంటే అది ఆ భవనం గొప్పతనం కాదు. దాని కాధార భూతమైన 'పునాది' గొప్పతనమేనని నా నమ్మకం... అస్వస్థత కారణంగా ముందు నిరాకరించినా నా మాట మన్నించి నాతో దయచేసిన నా గురువుగారికి కృతజ్ఞతాభివందనలు.... ' మైకు దగ్గర రఘు గొంతు ఖంగుమంటోంది.

మేస్టారు లేచారు.... 'నాదగ్గర చదువుకున్న రఘు యీరోజు యింత ప్రయోజకుడయ్యాడంటే నా కెంతో గర్వంగాను, ఆనందంగాను ఉంది. నేను నేర్పినవి ఓనమాలే.... కాని .... ఒక మహావృక్షం తన జీవనానికి మూలకారణమైన విత్తును ఈసడింపుగా చూస్తున్న యీ రోజుల్లో .... విదేశాలలో చదువుకుని వచ్చిన తర్వాత కూడా నన్ను ... ఒక సామాన్య బడిపంతులుని యింతగా గౌరవిస్తున్న రఘుని చూస్తూ ఉంటే యీ కాలంలో పుట్ట వలసిన వాడు కాదనిపిస్తోంది... ' దగ్గు తెర అడ్డు వచ్చి ఆగారు.... 'నేను నాటిన విత్తు మొలకెత్తి, మొక్కై, యీ రోజు పది మందికీ ఆశ్రయాన్ని కల్పించే మహా వృక్షమైందంటే నేను పొందుతున్న యీ ఆనందాను భూతిని నోటితో చెప్పడానికి మాటలు రావడం లేదు. ఈ సందర్భంగా నేను రఘుకి యివ్వ గలిగేది నా శుభాశీస్సులే!' కరతాళ ధ్వనులు మిన్ను ముట్టాయి.

ఇదేమిటి? పార్టీకని వచ్చి తను యిక్కడ ఒంటరిగా యిలా నిలబడిపోయాడేమిటి? అంతగా ఆహ్వానించిన రఘు అసలు తన కోసం యెదురు చూసినట్లు కూడా కనబడలేదు.

'సార్.... కూల్ డ్రింక్' ఎదురుగా డ్రింక్స్ కుర్రాడు. తనకి డ్రింక్ ఆఫర్ చేస్తున్నాడు... క్షణం ఆలోచించిన శంకరం నాలుగడుగుల్లో బయటికి వచ్చి స్కూటరెక్కాడు... అక్కడ... ఆ పార్టీలో ఊపిరాడ నట్లుగా ఫీలయ్యాడు. ఇప్పుడింక యెంతో రిలీఫ్‌గా ఉంది.

* * * * *

ఆలస్యంగా యింటికి చేరుకున్న శంకరం వాకిట్లో కారు చూసి తన యింట్లో యెవరో పరిచయస్థుల మాటలు వినపడటంతో ఆతృతగా లోనికి అడుగు పెట్టాడు. ఎదురుగా రామ్మూర్తి మేస్టారు, రఘు! అమ్మ ఆ యిద్దరితోను మాట్లాడుతోంది.

'రారా.... శంకరం నీ కోసమే యెదురు చూస్తున్నాం. ఎన్నాళ్ళ నుండో అనుకుంటున్నాను నీతో ఒక ముఖ్యమైన విషయం మాట్లాడాలని.... కాని వయసు మీరి పోయి యెక్కడికీ వెళ్ళలేక నీకే కబురు పెట్టాను. ఇన్నాళ్ళకి రఘు ధర్మమా అని యిలా తీసుకొచ్చాడు...' శంకరం గుండెల్లో రాయి పడింది.

'నువ్వు నా యింట్లో పార్టీకే వెళ్ళావని మీ అమ్మ గారు చెప్పేరు.... మరి... నాకెక్కడా కన్పించలేదే?' రఘు లేచి తన వైపే అడుగులు వేస్తూ అన్నాడు.

వాళ్ళిద్దరినీ అక్కడ చూసిన శంకరానికి ఒక్క క్షణం మతి పోయింది. వెంటనే సర్దుకుని 'నమస్కారం మేస్టారూ.... నాకూ పని ఒత్తిడిలో ఎప్పటికప్పుడే కుదరడం లేదు. అంతా కులాసా యేనా?' అంటూ తనూ ఓ కుర్చీలో కూర్చున్నాడు శంకరం.... 'అసలు నీ పార్టీకనే బయల్దేరాను... దారిలో మరో అర్జెంటు పని తగిలింది. అందువల్ల రాలేకపోయాను.... సారీ ... రఘు...' అన్నాడు రఘు వైపు చూస్తూ. పైకి యేదో మాట్లాడుతున్నాడే తప్ప మనసు మాత్రం మేస్టారు మాట్లాడబోయే

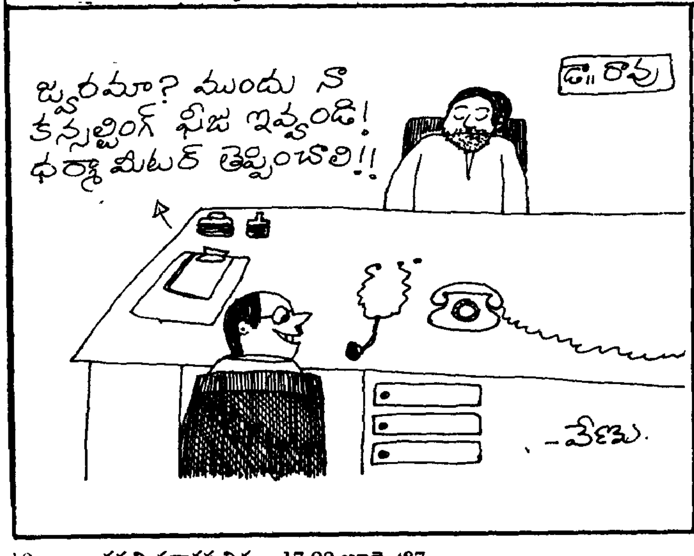

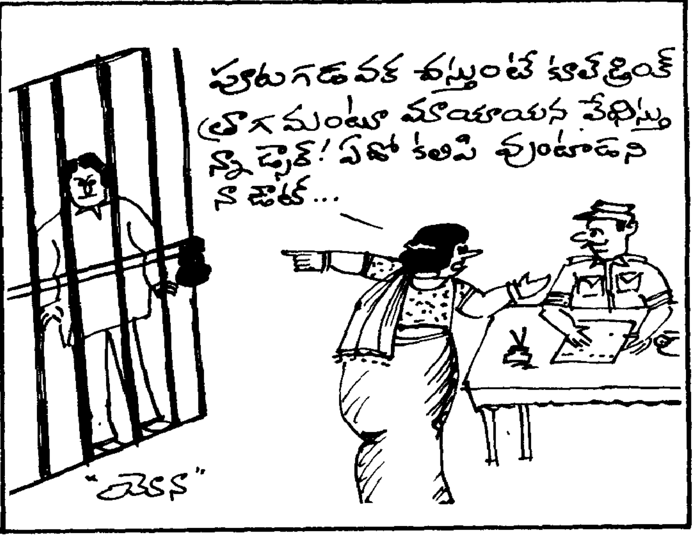

ఈ'వేమన'పద్యాలు

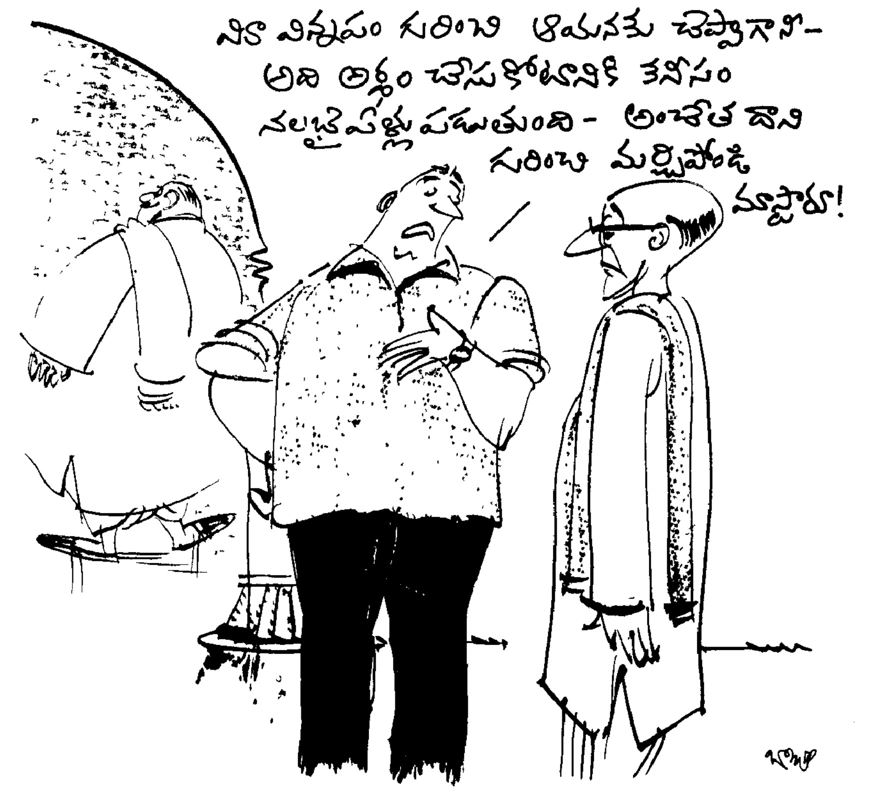

ఎడ్డ దెల్ప వచ్చు నేడాదికైనను
మౌని దెల్పవచ్చు మాసమునను
మొప్పె దెల్పరాదు ముప్పదేండ్లకునైన
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ.

ముఖ్యమైన విషయం చుట్టూ తిరుగుతోంది.

కాఫీ కప్పులతో పద్మ వచ్చింది.

'ఈ రెండు కుటుంబాల మధ్య ఉన్న స్నేహాన్ని బంధుత్వంతో మరింత పటిష్ఠం చేయాలనుకుంటు న్నాను. చెల్లెమ్మా!' మేస్టారి మాటలకి శంకరం నెత్తిన పిడుగు పడ్డట్లయింది... అర్థం కాక అయోమయంగా చూసింది జానకమ్మ. 'పద్మని నా యింటి కోడలుగా చేసుకోవాలను కుంటున్నాను శంకరం... ఈ విషయం అడగాలనే నిన్ను యింటికి రమ్మని కబురు చేసాను....'

జానకమ్మ, శంకరం ఒకరి ముఖాలొకరు చూసుకున్నారు.... ఆనందం, ఆశ్చర్యం ముప్పిరి గొని రామ్మూర్తి మేస్టారి చేతులు రెండూ పట్టుకున్నాడు శంకరం ... 'మేస్టారూ.... మా పద్మ చాలా అదృష్టవంతురాలు...' ,

'సంప్రదాయమైన కుటుంబం, లక్షణమైన పిల్ల ... అదృష్టం నాది శంకరం' అన్నారు మేస్టారు నవ్వుతూ.

'మేస్టారూ.... మరి.... ' అర్ధోక్తిలో ఆగిపోయాడు యేదో అడగబోయి

'నాకు తెలుసు నీ సందేహం. కట్న కానుకల సంగతేనా? ఇప్పటికి కనీసం ఓ ముప్ఫై, నలభై సంబంధాల దాకా వచ్చాయి...' అందరూ రెండు లక్షలు పైగానే యిస్తామంటున్నారు.... మరి నీ సంగతి కూడా చెప్పేయ్. ఎంత యిచ్చుకోగలవో?" మరోసారి తల్లీ కొడుకులు ముఖాముఖాలు చూసుకున్నారు.

వచ్చిన పని అయిందన్నట్లుగా లేచారు రామ్మూర్తిగారు.... "చూడు శంకరం.... కోట్లు విలువచేసే కోడలుపిల్ల యింటికి వస్తూ ఉంటే లక్షలు కట్నం కోసం కక్కుర్తి పడతాననుకున్నావా? కట్నం ప్రసక్తి నాకు, మావాడికీ యిద్దరికీ గిట్టదు .. మంచి రోజు చూసి పద్మ జాతకం పట్టుకురా. అబ్బాయికి కూడా ఉత్తరం రాస్తాను ఈ వైశాఖంలో ముహూర్తాలు పెట్టుకుందాం.... వస్తాను చెల్లెమ్మా...." నాలు గడుగులు వేసి యేదో గుర్తు కొచ్చి మళ్ళీ వెనుదిరిగారు .... "మరో ముఖ్యమైన విషయం చెప్పాలని వచ్చి మర్చి పోయాను..... 'మా శకుంతల పెళ్ళి, అబ్బాయి పెళ్ళి ఒక్కసారే జరిపించాలనుకుంటున్నాను. మా అల్లుడు.... యిదిగో రఘు... నా ప్రక్కనే ఉన్నాడు.' ఏమిటో ఛాదస్తం.... ఏమీ యిచ్చుకోలేని యీ బడిపంతులంటే యెందుకో యింత అభిమానం? 'మీరు నడిచే బాటలో కనీసం ఒక్క అడుగైనా వేయనీయండి మాస్టారూ....' అంటాడు. ఆదర్శాలు ఒకరు నేర్పితే వచ్చేవా? పుట్టుకతో రావాలి గాని... .' అడుగులు తడబడుతూ ఉంటే రఘు ఆసరాతో కారెక్కారు.

ఈయన గురించా తను అంత తక్కువగా ఊహించు కున్నాడు? రఘు..... తను చేయలేని పని చేసి చూపించాడు.

నలుగురికంటే తన దగ్గర మరో పాతిక యెక్కువ ఫీజు వసూలు చేసిన మేస్టారిలో యింతటి మార్పు ఒక్కసారిగా యెలా వచ్చిందో అర్థం కాలేదు. శంకరానికి.... ఆ విషయమే అడిగాడు తల్లిని. 'అదేమిటిరా స్నేహితుడి కొడుకువి కదా అని నీకు ఊరికే ట్యూషన్ చెప్తూ ఉంటే నువ్వు అసలు శ్రద్ధ చూపలేదు. అందుకని అందరికంటే ఓ పాతిక యెక్కువ, అదీ నీ చేతుల మీదుగానే పుచ్చుకుంటే నీకు బాధ్యత కొంత తెలిసి వస్తుందని అలా చేసారు. నీ ట్యూషన్ ఫీజుగా నీ దగ్గర వసూలు చేసిన అయిదు వందలు మనం యీ ఊరి నుండి వెళ్ళిపోయే ముందు తెచ్చి నాన్నగారికి యిచ్చేసారు కూడా.... ఆ డబ్బుతోనే నీ కాలేజీ ఫీజులవీ చెల్లించాం. నాన్నగారు నీకు చెప్ప లేదేమో?'

తల్లి మాటలతో శంకరం మనసులో యిన్నేళ్ళుగా పేరుకు పోయిన అనుమానపు పొరలు ఒకటొకటే తొలగి పోయాయి.

'ఒక వృక్షం ఎండవానలకి తట్టుకుని నిలబడ గలిగిందంటే ఆ గొప్పతనం ఆ చెట్టుది కాదురా.... భూమి లోపలికి చొచ్చుకు పోయిన దాని వేళ్ళది.... అలాగే ఓ భవనం పది కాలాల పాటు నిశ్చలంగా ఉందంటే ఆ గొప్పతనం ఆ కట్టడానిది కాదు.... దానికాధార భూతమైన పునాదిది. కాని, యింత ప్రాముఖ్యత ఉన్నా ఆ పునాదిరాళ్ళు యెప్పుడూ అట్టడుగునే ఉంటాయి..... ఎవరి దృష్టినీ ఆకర్షించవు అవి .... !' తండ్రి మాటలు దివ్య సందేశంగా వినిపిస్తూ ఉంటే పరిపూర్ణ పశ్చాత్తాపంతో తల దించుకున్నాడు శంకరం..... □